	ΑΠΟ 02/04/2018 ΕΩΣ 14/04/2018
	3η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΤΑΞΗ: Γ΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ημερομηνία: Δευτέρα 2 Απριλίου 2018
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

A. Κείμενο

Η κρίση που ζούμε θα βγάλει αναγκαστικά σε νέα μονοπάτια, **σκέψης**, συμπεριφοράς και τελικά πολιτικής δράσης. Σήμερα υπάρχει σύγχυση και το ξεκαθάρισμα, κυρίως στο μυαλό μας, θα πάρει χρόνο. Βασικές έννοιες καταπίπτουν, βεβαιότητες δεκαετιών εξατμίζονται, κατοχυρωμένοι θεσμοί αχρηστεύονται. Ποιο είναι το κύριο θέμα; Ο άνθρωπος και η σχέση του με την κοινωνία και τη φύση.

Η πολιτική, η οικονομία, η διοίκηση, όλοι χωρίς εξαίρεση, ξέχασαν αυτόν που θα έπρεπε να υπηρετούν: τον άνθρωπο. Ο άνθρωπος, ο πολίτης, πρέπει λογικά να είναι στο κέντρο του ενδιαφέροντος των δημοσίων πολιτικών. Το σημερινό οικονομικό και πολιτικό σύστημα λειτουργεί **αυτόνομα**, έχει απομακρυνθεί από την κοινωνία και τα προβλήματά της κι έχει ως αυτοσκοπό την επιβίωσή του. Οι κοινωνικές αδικίες είναι **κατάφωρες**, οι ανισότητες έγιναν προκλητικές, η συγκέντρωση του πλούτου εξοργιστική, ενώ η δημόσια διοίκηση και ειδικά η αγορά, όπως λειτουργούν σήμερα, δεν ενδιαφέρονται για την επίλυση των μεγάλων κοινωνικών ζητημάτων.

Οι πολιτικές που αφορούν τα βασικά δημόσια αγαθά, υπαγορεύονται και υπακούουν στη λογική των **κερδοσκοπών**, στον **άκρατο** ανταγωνισμό, στην μονοδιάστατη ανάπτυξη που έφερε την καταστροφή. Η Δημοκρατία, η Πολιτεία, η Οικονομία, πρέπει να ξαναβρούν την κοινωνική τους αποστολή. Το ζητούμενο σήμερα είναι η κοινωνική χρησιμότητα και η ανθρώπινη διάσταση της πολιτικής. Αρχές και αξίες, δικαιώματα και υποχρεώσεις, ποιότητα ζωής και περιβάλλον, βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, όλα πρέπει να τα ξανασκεφθούμε.

Είναι επείγον να συμφωνήσουμε και να δημιουργήσουμε μια Πολιτεία Αξιοπρέπειας, μια Δημοκρατία Ανθρωπιάς. Αυτό συνεπάγεται εμπέδωση αρχών, ήθους και κράτους δικαίου. Η ηθική διάσταση της πολιτικής πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο δημόσιας συζήτησης. Περισσότερο από ποτέ άλλοτε, έχουμε ανάγκη από μια πολιτική αντιπροσώπευση και από μια αγορά στην υπηρεσία των ανθρώπων. Το παλιό σύστημα τέλειωσε και τώρα πρέπει να φτιάξουμε το νέο. Κράτος, οικονομία, κοινωνία, πολιτική, θεσμοί, νοοτροπίες και πρακτικές, σε μια νέα σύνθεση με επίκεντρο τον άνθρωπο.

Ειδικά σε ό,τι αφορά τη φύση, την οικολογική ισορροπία και τη διάσωση των δικαιωμάτων των μελλοντικών γενιών, πρέπει να είμαστε γενναίοδωροι και έντιμοι. «Οικολογία και ανθρωπισμός, στην προοπτική του ελληνικού πνεύματος και της ελληνικής φιλοσοφίας είναι

	ΑΠΟ 02/04/2018 ΕΩΣ 14/04/2018
	3η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

έννοιες αδιαχώριστες». Αυτό τόνισε ο καθηγητής πολιτικών επιστημών Γεώργιος Κ. Βλάχος στην ομιλία του στην Ακαδημία Αθηνών, όταν ανέλαβε την Προεδρία της. Το κείμενο της ιστορικής εκείνης ομιλίας δημοσιεύθηκε στον «Οικονομικό Ταχυδρόμο», στις 16 Μαΐου 1996, με τίτλο «Το παρόν και το μέλλον του ελληνισμού». Τεκμηριώνει, ο αείμνηστος Γ. Κ. Βλάχος, με απλά και πειστικά επιχειρήματα, μια θέση που παρουσιάζει σήμερα τεράστιο ενδιαφέρον. Πράγματι η εξέλιξη της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας και του χρηματοπιστωτικού καπιταλισμού υποσκάπτουν δύο κύρια στοιχεία, αυτά της οικολογικής ισορροπίας και της κοινωνίας ελευθέρων ανθρώπων. Και στα δύο καλείται η πολιτική, η κοινωνία και ο πολίτης να απαντήσουν, με νηφαλιότητα, με διάλογο, με περίσκεψη. Και τα δύο επηρεάζουν άμεσα το παρόν και το μέλλον, την ποιότητα ζωής και την ισορροπία του πλανήτη.

*Αθανάσιος Θεοδωράκης /
<http://manifestomag.wordpress.com>*

B. Παρατηρήσεις

A. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου (90 - 110 λέξεις).

Μονάδες 25

B1. Ο συγγραφέας στο κείμενό του αναφέρει ότι *ειδικά σε ό,τι αφορά τη φύση, την οικολογική ισορροπία και τη διάσωση των δικαιωμάτων των μελλοντικών γενιών, πρέπει να είμαστε γενναιόδωροι και έντιμοι*. Σε μια παράγραφο 80 – 100 λέξεων να αναφερθείτε στις συνέπειες της οικολογικής επιβάρυνσης στην υγεία και την ψυχολογία του ανθρώπου.

Μονάδες 10

B2α. Να εντοπίσετε δύο τρόπους ανάπτυξης στη δεύτερη παράγραφο του κειμένου. Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

Μονάδες 4

B2β. Να εντοπίσετε και να τεκμηριώσετε τον τρόπο πειθούς της τρίτης παραγράφου του κειμένου.

Μονάδες 5

B3α. Να γράψετε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις λέξεις του κειμένου με έντονη γραφή λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία τους στο κείμενο: **σκέψης, αυτόνομα, κατάφωρες, κερδοσκόπων, άκρατο**.

Μονάδες 5

B3β. Να γράψετε ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου: αναγκαστικά, βασικές, μονοδιάστατη, καταστροφή, δημόσιας.

Μονάδες 5

	ΑΠΟ 02/04/2018 ΕΩΣ 14/04/2018
	3η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

B4α. Να αιτιολογήσετε τη χρήση του α' πληθυντικού προσώπου στην ακόλουθη φράση του κειμένου: *«Ειδικά σε ό,τι αφορά τη φύση, την οικολογική ισορροπία και τη διάσωση των δικαιωμάτων των μελλοντικών γενιών, πρέπει να είμαστε γενναιόδωροι και έντιμοι.»*

Μονάδες 3

B4β. Να αιτιολογήσετε τη χρήση των εισαγωγικών στις παρακάτω περιπτώσεις της τελευταίας παραγράφου του κειμένου:

A. «Οικολογία και ανθρωπισμός, στην προοπτική του ελληνικού πνεύματος και της ελληνικής φιλοσοφίας είναι έννοιες αδιαχώριστες»

B. «Οικονομικό Ταχυδρόμο»

Γ. «Το παρόν και το μέλλον του ελληνισμού»

Μονάδες 3

Γ. Στο πλαίσιο μιας ημερίδας που διοργανώνει το σχολείο σας με θέμα «Ο ανθρωπισμός στα χρόνια της κρίσης», αναλάβετε να εκφωνήσετε μια ομιλία στην οποία καλείστε να αναφερθείτε στα γνωρίσματα που θα πρέπει να διέπουν έναν ανθρωπιστή και να προτείνετε συγκεκριμένες εθελοντικές δράσεις που θα ανανέωναν το ανθρωπιστικό ιδανικό στην εποχή μας (500-600 λέξεις).

Μονάδες 40

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ημερομηνία: Δευτέρα 2 Απριλίου 2018

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Το κείμενο πραγματεύεται την ανάγκη αναδιαμόρφωσης της σύγχρονης πραγματικότητας για την ανάδειξη του ανθρωπισμού. Αρχικά, γίνεται λόγος για την κατάρριψη διαχρονικών αξιών, την πολιτική εξαθλίωση, τις κοινωνικές αδικίες, την υλιστική νοοτροπία και τον απόλυτο ανταγωνισμό που αποτελούν γνωρίσματα μιας απάνθρωπης καθημερινότητας. Για τον λόγο αυτό προβάλλεται η ιδέα μιας γνήσιας αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας με γνώμονα την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και την εδραίωση ενός κράτους δικαίου. Γίνεται, μάλιστα, ειδική αναφορά στη στάση του ατόμου απέναντι στη φύση, αφού σύμφωνα και με την γνώμη ειδικού οι έννοιες του ανθρωπισμού και της οικολογικής προστασίας είναι άρρηκτα συνδεδεμένες τόσο μεταξύ τους όσο και με ένα ισορροπημένο μέλλον.

B1. Λίγοι θα διαφωνούσαν με την άποψη ότι η οικολογική καταστροφή επηρεάζει αρνητικά τον άνθρωπο. Αναμφίβολα, η μόλυνση της ατμόσφαιρας, του εδάφους και των υδάτων, η ηχορύπανση και η έκλυση καυσαερίων έχουν αντίκτυπο στη σωματική υγεία του ατόμου, αφού μολύνεται ο αέρας που αναπνέει και αλλοιώνεται η ποιότητα των ειδών διατροφής του. Την ίδια στιγμή, επιβαρύνεται και ψυχολογικά, καθώς η ζωή σε μια αποπνικτική ατμόσφαιρα επιφέρει άγχος, αγωνία, εύθραυστο νευρικό σύστημα στοιχεία που έρχονται σε αντίθεση με κάθε ίχνος ανθρωπισμού και καθιστούν ευάλωτες τις διαπροσωπικές σχέσεις.

B2α. Η δεύτερη παράγραφος του κειμένου αναπτύσσεται με συνδυασμό μεθόδων και συγκεκριμένα με αίτιο – αποτέλεσμα και παραδείγματα. Αναλυτικότερα η απομάκρυνση τομέων, όπως της πολιτικής, διοίκησης, οικονομίας, από τον ανθρωπισμό αποτελεί την αιτία που έχει ως αποτέλεσμα την αυτόνομη λειτουργία του πολιτικού και οικονομικού συστήματος μόνο προς όφελός του. Ακολουθούν, μάλιστα, παραδείγματα (κοινωνικές αδικίες, ανισότητες, συγκέντρωση πλούτου) που το αποδεικνύουν παραστατικά.

B2β. Στην τρίτη παράγραφο του κειμένου εντοπίζεται επίκληση στη λογική με τη χρήση επιχειρήματος. Ειδικότερα, δηλώνεται ότι εξαιτίας της επικράτησης κερδοσκοπικής

	ΑΠΟ 02/04/2018 ΕΩΣ 14/04/2018
	3η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

συμπεριφοράς και ανταγωνισμού, θεσμοί όπως η δημοκρατία, η πολιτεία, η οικονομία χρειάζεται να ξαναβρούν την ανθρώπινη διάστασή τους μέσω του επαναπροσδιορισμού αρχών, αξιών, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που θα αναβαθμίσουν την ποιότητα ζωής.

B3α. σκέψης: ιδεολογίας
αυτόνομα: ανεξάρτητα
κατάφωρες: ολοφάνερες
κερδοσκόπων: τυχοδιωκτών
άκρατο: στυγνό

B3β. αναγκαστικά: προαιρετικά
βασικές: δευτερεύουσες
μονοδιάστατη: πολύπλευρη
καταστροφή: δημιουργία
δημόσιας: ιδιωτικής

B4α. Με τη χρήση του α' πληθυντικού προσώπου ο συγγραφέας δεν αποστασιοποιείται, αλλά εντάσσει και τον εαυτό του στο σώμα των αναγνωστών και καθιστά το ύφος του κειμένου πιο ζωντανό, άμεσο και οικείο.

B4β. Α. Τα εισαγωγικά χρησιμοποιούνται γιατί μεταφέρονται αυτούσια τα λόγια του Γ. Κ. Βλάχου από την ομιλία του στην Ακαδημία Αθηνών.
Β. Τα εισαγωγικά χρησιμοποιούνται γιατί περικλείουν τον τίτλο ενός έντυπου μέσου.
Γ. Τα εισαγωγικά χρησιμοποιούνται γιατί περικλείουν τον τίτλο της ομιλίας του Βλάχου που δημοσιεύτηκε στον «Οικονομικό Ταχυδρόμο».

Γ. Επικοινωνιακό πλαίσιο: Ομιλία

Πρόλογος

Αγαπητοί, καθηγητές, συμμαθητές

Με αφορμή την ημερίδα που διοργανώνει το σχολείο μας αναφορικά με την αξία του ανθρωπισμού στα χρόνια της κρίσης, είναι ιδιαίτερα σημαντικό για εμένα να εκφράσω τις απόψεις και τις σκέψεις μου γύρω από το θέμα. Πιστεύω ότι οι ιδέες που θα μοιραστώ μαζί σας αντιπροσωπεύουν ένα μεγάλο μέρος της νεανικής γνώμης, καθώς οι νέοι σήμερα δεν είναι αμέτοχοι στα κοινά, κατανοούν τα προβλήματα που επιφέρει η κρίση και ασπάζονται την ανάγκη ανθρωπιστικής προσέγγισης της πραγματικότητας μέσω μάλιστα εθελοντικών δράσεων.

	ΑΠΟ 02/04/2018 ΕΩΣ 14/04/2018
	3η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Κόριο μέρος

1^ο Ζητούμενο: Γνωρίσματα ανθρωπιστή

- Προσωπικότητα που ξοδεύεται ολόκληρη για να κάνει το καλό, για να διευκολύνει τους συνανθρώπους που πάσχουν πέρα από κάθε είδους διάκριση.
- Άνθρωπος με σπουδαίες ικανότητες που αναλίσκονται με ειλικρίνεια για το κοινό καλό, για τη δημοκρατία, το σεβασμό στα δικαιώματα και τις ελευθερίες όλων.
- Υπεύθυνος, ευσυνείδητος, τίμιος, δίκαιος, επιεικής.
- Προσφέρει χωρίς να περιμένει ανταλλάγματα, αλτρουιστής, ανιδιοτελής.
- Δε φθονεί, κρίνει καλοπροαίρετα, χωρίς να πληγώνει.
- Δείχνει κατανόηση στα ελαττώματα των άλλων, ξέρει να συγχωρεί.
- Άνθρωπος με αυτογνωσία, που ασκεί την αυτοκριτική του και οδηγείται σε αυτοέλεγχο.
- Ενεργός πολίτης, που δεν παρασύρεται από τον κομορμισμό, την προπαγάνδα και τον λαϊκισμό
- Ελεύθερος άνθρωπος που αναζητά την πραγματική ευτυχία κι όχι τον υλικό ευδαιμονισμό.

2^ο Ζητούμενο: Εθελοντικές δράσεις

- Αθλητικός εθελοντισμός που αφορά στη διοργάνωση μεγάλων αθλητικών διοργανώσεων, όπως οι Ολυμπιακοί αγώνες και απαιτούν τη συνδρομή όλων για την υλοποίησή τους.
- Κοινωνικός εθελοντισμός με συμμετοχή σε δράσεις παροχής συσσιτίων, συγκέντρωσης τροφίμων, ενδυμάτων, φαρμάκων για άτομα με ανάγκη.
- Περιβαλλοντικός εθελοντισμός με συμμετοχή σε αναδασώσεις, καθαρισμό δασών, ακτών, ανακύκλωση. Ακόμη και εθελοντές στη δασοπροστασία, δασοπυρόσβεση παρέχουν πολύτιμη βοήθεια στην προστασία της φύσης.
- Συμμετοχή σε οργανώσεις που παρέχουν ανθρωπιστική βοήθεια σε περιοχές που έχουν πληγεί από πολέμους, φυσικές καταστροφές, στις οποίες μπορούν να λάβουν μέρος ακόμα και γιατροί για ιατροφαρμακευτική αρωγή.
- Πολιτιστικός εθελοντισμός μέσω οργανώσεων θεατρικών, μουσικών δρώμενων που θα εκφράζουν την παράδοση, αλλά και την πολιτιστική ανανέωση, όπως αυτή πηγάζει από τη νεανική δημιουργικότητα.
- Μορφές εθελοντικής υπηρεσίας σε τοπικούς φορείς, όπως τα παιδικά χωριά SOS ή το Χαμόγελο του παιδιού στα οποία οι εθελοντές μπορούν να προσφέρουν τις επαγγελματικές τους γνώσεις και υπηρεσίες.
- Εθελοντές μπορούν να λάβουν μέρος και σε εναλλακτικές μορφές τουρισμού, όπως ο αγροτουρισμός ή ο οικοτουρισμός στο πλαίσιο των οποίων με σεβασμό στη φύση και την ιδιαίτερη παράδοση του τόπου προωθείται μια διαφορετική μη βιομηχανοποιημένη μορφή τουρισμού.

	ΑΠΟ 02/04/2018 ΕΩΣ 14/04/2018
	3η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Επίλογος

Γίνεται, λοιπόν φανερό ότι σε μια εποχή οικονομικής και ανθρωπιστικής κρίσης υπάρχουν ακόμα ελπίδες για ένα καλύτερο μέλλον, αν επικρατήσουν οι αρετές που διέπουν τα άτομα με ανθρωπιά και αν στραφούμε όλοι σε δράσεις που δεν αφορούν μόνο τον μικρόκοσμό μας, αλλά προωθούν την κοινή ευημερία. Δεν χρειάζεται να περιμένουμε τα μεγάλα γεγονότα για να προσφέρουμε τη βοήθειά μας, αλλά ξεκινώντας από καθημερινές συνήθειες, ενισχύοντας τους ανθρώπους του κοντινού μας περιβάλλοντος συνεισφέρουμε στη θεμελίωση ενός πιο ανθρώπινου, αληθινού κόσμου.

Ευχαριστώ για τον χρόνο σας